

NORGES HØYESTERETT

Den 7. oktober 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Utgård, Bull og Bergsjø i

HR-2015-02012-U, (sak nr. 2015/1696), sivil sak, anke over kjennelse:

A (advokat Kai-Inge Gavle)

mot

One Investment AS (advokat Steinar B. Yndestad)

B

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens kjennelse om avvising og delvis opphevelse av tingrettens dom i en tvist om eiendomsrett til to eiendommer.
- (2) Ved stevning 3. september 2012 tok A ut søksmål mot One Investment AS med krav om at han er eier av en halvpart av eiendommen "Nordstrøno", gnr. 27 bnr. 49 i Os kommune. Kravet ble senere også rettet mot B og B Holding AS, dets konkursbo. Søksmålet mot B Holding AS, dets konkursbo ble utvidet til å gjelde et krav om eiendomsrett også til en halvpart av eiendommen "Grimen", gnr. 5 bnr. 1 og 2 i Bergen kommune. Anken nå gjelder bare eiendommen "Nordstrøno".
- (3) Nordhordland tingrett avsa dom 20. juni 2014 med slik slutning:

"For eiendommen gnr 27 bnr 49 (Nordstrøno):

1. B frifinnes.
2. One Investment AS frifinnes.
3. Konkursboet i B Holding AS frifinnes.
4. A dømmes til – innen 14 – fjorten – dager – å betale sakskostnader til B med kr 128 000 – etthundreogtjueåttetusen – eks.mva.

For eiendommen gnr 5 bnr 1 og 2 (Grimen):

Konkursboet i B Holding AS frifinnes.

For begge:

A dømmes til – innen 14 – fjorten – dager å betale sakskostnader til konkursboet til B Holding AS med kr 204 750 – tohundreogfiretusensjuhundrefemti."

- (4) A anket til Gulating lagmannsrett, som 2. juni 2015 avsa kjennelse med slik slutning når det gjelder "Nordstrøno":

"1. For B:

Tingrettens dom oppheves og saken avvises.

I sakskostnader for tingretten betaler A til B 128 000 – etthundreogtjueåttetusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelse.

I sakskostnader for lagmannsretten betaler A til B 131 250 – etthundreogtrettientusentohundrefemti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelse.

2. For One Investment:

Tingrettens dom oppheves og saken avvises.

I sakskostnader for lagmannsretten betaler A til One Investment AS 43 437, 50 – førtitretusenfirehundreogtrettisju 50/100 – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelse.

3. For B Holding AS, dets konkursbo:

Tingrettens dom oppheves og saken avvises.

I sakskostnader for tingretten betaler A til B Holding AS, dets konkursbo, 102 375 – etthundreogtotusentrehundreogsyttifem – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelse.

I sakskostnader for lagmannsretten betaler A til B Holding AS, dets konkursbo 43 437, 50 – førtitretusenfirehundreogtrettisju 50/100 – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne dom."

- (5) A har anket til Høyesterett over lagmannsrettens kjennelse vedrørende kravet mot B og One Investment AS. Han har anført at lagmannsretten har tolket tvisteloven § 1-3 andre ledd uriktig, og at søksmålet ikke skulle vært avvist. A har lagt ned slik påstand:

"1. Gulating lagmannsretts kjennelse av 02.06.15 i sak 14-158208ASD-GULA/AVD oppheves.

2. I sakskostnader for Høyesterett betaler ankemotparten – B og One Investment AS – kr 18 375 – innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen."

- (6) B har inngitt tilsvar og i korte trekk anført at lagmannsrettens kjennelse er riktig. Han har lagt ned slik påstand:

- "1. Anken forkastes.
2. B tilkjennes saksomkostninger."

- (7) *One Investment AS* har inngitt et kortfattet tilsvarende og fastholdt tidligere anførsler.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalget har full kompetanse i søksmålet både mot B og mot *One Investment AS*.
- (9) Etter tvisteloven § 1-3 første ledd kan det reises sak for domstolene om "rettskrav". Den som reiser saken, må imidlertid også påvise et "reelt behov" for å få kravet avgjort, jf. andre ledd. Det skal tas stilling til vilkåret ut fra "en samlet vurdering av kravets aktualitet og partenes tilknytning til det". Begrunnelsen for disse prosessuelle grunnvilkårene er først og fremst at saker skal prøves for domstolene i en hensiktsmessig form og på en måte som gjør at domstolene får et forsvarlig avgjørelsesgrunnlag, jf. NOU 2001: 32, Bind A, side 186 flg. I tvilstilfeller må vilkårene i tvisteloven § 1-3 undergis en helhetsvurdering, jf. Schei mfl., *Tvisteloven kommentarutgave*, 2. utgave, 2013 side 15-16 og Skoghøy, *Tvisteløsning*, 2. utgave, 2014 side 363.
- (10) Saken gjelder krav om medeiendomsrett til en eiendom, noe som er et rettskrav, jf. tvisteloven § 1-3 første ledd. Lagmannsretten har imidlertid funnet at de saksøkte ikke har tilstrekkelig tilknytning til søksmålsgjenstanden, slik at kravet om tilknytning og aktualitet i tvisteloven § 1-3 andre ledd ikke er oppfylt.
- (11) Kravet om tilknytning til søksmålsgjenstanden gjelder både for saksøker- og saksøktesiden. Et søksmål om privatrettslige rettigheter og plikter må rettes mot det rettssubjekt som rettigheten eller forpliktelsen hevdes å bestå overfor.
- (12) Ankeutvalget vurderer først søksmålstilknytningen til B. Saken gjelder som nevnt krav om medeiendomsrett til eiendommen "Nordstrøno". A har helt fra stevningen hevdet at han ervervet eiendommen sammen med *One Investment AS*. Ikke på noe stadium i saken har han gjort gjeldende at også B er medeier i eiendommen. Når A på denne måten ikke har pretendert at B har noen direkte tilknytning til søksmålsgjenstanden, var det riktig av lagmannsretten å avvise saken så langt gjelder B. Ankeutvalget finner at anken må forkastes på dette punktet.
- (13) Når det så gjelder søksmålet mot *One Investment AS*, har lagmannsretten lagt til grunn at søksmålsbetingelsene var til stede ved saksanlegget. Lagmannsretten har imidlertid avvist søksmålet med følgende begrunnelse:

"Slik saken er opplyst for lagmannsretten, fremgår det at det ble åpnet konkurs i boet til *One Investment AS* den 12. juni 2013. Det vises for så vidt til Bergen tingretts brev av samme dato til bostyrer. Lagmannsretten legger til grunn at konkursboet ved konkursåpningen trådte inn i selskapets rettigheter – tinglige eller obligatoriske – knyttet til eiendommen. Uansett søksmålssituasjonen på stevningstidspunktet kan det etter lagmannsrettens syn da ikke ha vært grunnlag for å fortsette saken mot selskapet. Det er intet som tilsier at boet vil bli tilbakelevert eller at eiendommen vil bli abandonert jf. konkursloven § 117b. Da skyldneren som er under konkursbehandling er et selskap, skiller denne sak seg fra situasjonen i Rt-2013-1707, der det var et enkeltmannsforetak som var under konkurs. Ved avslutningen av bobehandlingen vil selskapet bli slettet fra foretaksregisteret og således opphøre å eksistere. Selskapet vil ikke lenger hefte for gjeld eller kunne forfølge rettigheter videre. Selskapets partsevne vil være svært begrenset, jf. Rt-2008-329. Som for de øvrige ankemotparter finner lagmannsretten etter dette at selskapet etter konkursåpningen ikke lenger hadde en tilknytning til tvistegjenstanden som kunne begrunne at den ankende part

fortsatt hadde behov for å få saken avgjort i forhold til selskapet. ...

Kravet mot One Investment AS mistet i realiteten sin aktualitet ved at saksøkte som følge av konkursåpningen ikke lenger hadde tilknytning til tvistegenstanden, samtidig som den ankende part heller ikke hadde behov for å få saken prøvd mot selskapet for å kunne ivareta sine eventuelle interesser mot rette vedkommende."

- (14) Ankeutvalget har et annet syn på spørsmålet om søksmålet mot One Investment AS må avvises. Dersom saksøker går konkurs, vil saken automatisk stanses etter loven, jf. tvisteloven § 16-16 første ledd bokstav c. Går derimot saksøkte konkurs, stanses ikke saken. Som utgangspunkt fortsetter den uhindret av konkursåpningen med konkursdebitor som part, jf. NOU 2001: 32, Bind B side 867, Rt. 2010 side 430 avsnitt 19 og Skoghøy, Tvisteløsning, 2. utgave, 2014 side 296. Dersom saksøkeren ønsker å gjøre kravet gjeldende mot konkursboet, har han imidlertid adgang til å trekke boet inn i saken etter tvisteloven § 15-2 andre ledd. Dette gjelder også ved anke, se NOU 2001:32, Bind B side 867. Om boet trekkes inn eller trer inn i saken, mister ikke konkursdebitor sin stilling som part. Den omstendighet at saksøkte blir betalingsudyktig og går konkurs, fratrukker videre ikke saksøkeren hans rettslige interesse av å få dom overfor saksøkte, jf. Rt. 2010 side 430 avsnitt 20, Rt. 2013 side 1707 avsnitt 18 og Skoghøy, Tvisteløsning, 2. utgave, 2014 side 296. Dette må gjelde tilsvarende selv om den aktuelle eiendommen nå opplyses å være solgt videre.
- (15) One Investment AS har etter dette den nødvendige tilknytning til søksmålgjenstanden. Søksmålet mot dette selskapet må derfor fremmes. For øvrig forkastes anken.
- (16) A har krevd dekket sakskostnader med 18 375 kroner. Han har vunnet saken fullt ut så langt gjelder søksmålet mot One Investment AS og tilkjennes sakskostnader med 9 000 kroner, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. I tillegg kommer rettsgebyret med 5 160 kroner, slik at beløpet blir totalt 14 160 kroner. B har vært selvprosederende og tilkjennes ikke sakskostnader for Høyesterett.
- (17) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Ankesaken mot One Investment AS fremmes.
2. For øvrig forkastes anken.
3. I sakskostnader for Høyesterett betaler One Investment AS til A – 14 160 – fjortentusenett hundreogseksti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.
4. B tilkjennes ikke sakskostnader for Høyesterett.

Henrik Bull
(sign.)

Karl Arne Utgård
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: